

Vsaka hiša – mala elektrarna

Zahteve CIPRE za področje gradnje in prenove

Energija je preveč dragocena, da bi jo zapravljali! A dogaja se prav to: po vsem svetu se, kot ocenjujejo, polovica energije porabi za gradnjo, rabo in odstranitev zgradb. V Alpah, a tudi povsod po Evropi je delež zasebnih gospodinjstev v strukturi porabe končne energije ravno tako visok, kot ga dosega prometni sektor v celoti. Daleč največji delež v strukturi porabe odpade na ogrevanje prostorov, sledi mu priprava tople vode. Kurilno olje in zemeljski plin sta pri tem najpomembnejša vira energije. Najbolj energijsko potratne so stare, slabo izolirane zgradbe.

Prenova zgradb zato odločilno prispeva k varstvu podnebja. Staro zgradbo lahko optimiziramo z gradbenimi spremembami, denimo s kakovostnejšo toplotno izolacijo in dvojno zasteklitvijo, in tako porabo zmanjšamo do 90 %. Potrebe po energiji, ki ostanejo po takem posegu, lahko pokrijemo iz obnovljivih virov.

Hiša prihodnosti bo lahko energijo proizvajala celo sama! V ta namen je treba pri gradnji dosledno upoštevati pravila solarne arhitekture. Tehnične inovacije, npr. v tehnologiji upravljanja in pri toplotnih prenosnikih ter izkoriščanju sonca in vetra za proizvodnjo električne energije, so povzročile, da se veliki porabniki energije lahko spremenijo v dobavitelje energije.

Energijsko učinkovita gradnja v gorskem svetu lahko poleg tega izkoristi ugodne razmere na prisojnih pobočjih, dejstvo, da je na teh lokacijah malo megle, in ugodno mikroklimo. Les, prastaro in danes zelo aktualno gradivo, pa je tudi na voljo v izobilju.

CIPRA zahteva:

(1) Energijsko bilanco je treba izboljšati

Današnja subvencijska politika marsikatero od alpskih držav si z vidika varstva podnebja postavlja povsem napačne prednostne naloge. Tako je v marsikateri regiji odobrenih 80 % subvencij za gradnjo novih stavb in le 20 % se namenja prenovi, moralo pa bi biti ravno obratno! Subvencije bo treba v prihodnje nameniti le za energijsko prenavo obstoječih stavb, saj lahko na tem področju z manj sredstvi in v krajšem času privarčujemo več fosilne energije in s tem tudi zmanjšamo več izpustov CO₂.

Finančna pomoč države mora biti neposredno vezana na zmanjševanje potreb po energiji: manjša je poraba po opravljeni prenovi, višja je finančna pomoč. Za porabo energije po prenovi je treba predpisati mejne vrednosti: poraba sme letno znašati praviloma največ 40 kilovatnih ur na kvadratni meter. Izjeme so možne pri objektih, ki so spomeniško zaščiteni.

(2) Hiše, ki proizvajajo energijo

Že danes lahko zgradbe projektiramo tako, da za ogrevanje in pripravo tople vode potrebujejo le kanček energije, poleg tega pa lahko energijo proizvajajo celo same. Gradbene predpise v alpskih državah je treba oblikovati tako, da bo vse nove objekte dovoljeno graditi zgolj v skladu z mednarodno priznanim pasivnim standardom – ta izhaja iz letnih potreb po toploti, ki znašajo največ 15 kilovatnih ur na kvadratni meter. Pasivne hiše svoje potrebe po toploti pokrivajo iz „pasivnih“ virov, kot je izkoriščanje sončne energije in toplota, ki jo oddajajo stanovalci ali tehnični aparati. A to ni dovolj: pasivne hiše bo treba še izboljšati in jih nadgraditi v plusenergijske hiše, tako da bodo proizvajale več energije, kot jo potrebujejo za svoje obratovanje, npr. z izkoriščanjem sončne in vetrne energije.

(3) Zgledno ravnanje politike in uprave

V nekaterih alpskih regijah so se predstavniki politike in javnega upravnega sektorja odločili, da bodo objekte, ki so v njihovi lasti, gradili v skladu z zahtevami pasivnega standarda.

Vorarlberška občina Mäder namerava tako graditi le še pasivne zgradbe, zvezna dežela Vorarlberg pa gradnjo socialnih stanovanj subvencionira le v primeru, da gre za pasivno gradnjo – po njih naj se zgledujejo tudi druge regije! Če bodo nosilci javnih pooblastil gradili le še energijsko zgleadne objekte, bo njihovo ravnanje na tem področju zasebnim investitorjem dajalo pozitiven zgled.

(4) Prepoved ogrevanja na kurilno olje in plin

Energijo za ogrevanje prostorov v energijsko učinkovitih hišah je mogoče brez težav in v celoti pokrivati iz obnovljivih virov. Ogrevanje prostorov na kurilno olje in plin v novozgrajenih objektih in prenovljenih ogrevalnih sistemih je treba prepovedati.

Schaan, november 2009